

Napodinjani se dopiši na listu. Predsjednik se plaća listu po 5 arš. svaki redak. Oglasi od 8 redaka stoje 60 arš., za svaki redak više 5 arš. U slučaju spetavanja za pogodbe sa upravom. Novci se šalju poštarskom naplatnikom (na-segno postale) na administraciju "Naše Sloge". Ime, prezime i naj-bliža pošta valja točno označiti.

Komni list nedodje za vrijeme, oeka to javi odpravničtvu u otvoren pismu, za koje se ne plaća poštarije, ako se izvana napiše: "Reklamacija".

Izlati svakog četvrtka na časniku.

Dopisi se vraćaju ako se i neizlakuje.

Nehiljegovan listovi se naprimaju. Predplata u poštarskim stoji 16 for., za seljake 8 for. na godinu. Razmjerno far. 2 1/2 i 1 za pol godina. Izvan caravina više poštarije.

Na malo jedan broj 5 novč.

Uredništvo i administracija oca se u Via Carintia br. 25

NAŠA SLOGA

Poučni, gospodarski i politički list.

"Mlogom rastu male stvari, a naloga sve pokvari". Kar. Pos.

Sjajna pobjeda u istočnoj Istri.

Brzojav nam je donio iz Krka, Voloskog i Pazina tako ugodne vijesti, da si boljih niti pomisliti nemogamo. Narodni kandidat g. profesor Spinčić dobio je od 170 glasujućih, 169 glasova. Izgubljen je dakle samo jedan glas, i to glas, za kojeg bismo bili pred izborom prisegli, da će dopasti našega predložnika. Međutim nećemo da si tim jednim glasom kvarimo veselje, koje nas obuze videći tako složne sve izvanjske obćine trih političkih kotara. Prvi put je ovo u osamnaest godina, da je obavljen izbor zastupnika na državni sabor u izvanjskih obćinah Istre bez opozicije i jednoglasno. Kod trokratnog izbora velezasluznog našeg Vitezića bilo je vazda oštre borbe u svih trih kotarih, jer su se još tada čutili naši narodni protivnici čvrstimi u trih zapadnih izbornih kotarih, i jer su imali u pojedinih obćinah istočne Istre po kojeg pristašu, koji njim je buncao o mogućoj pobjedi. Kad su pako uvidili, da njim se zemljište i u zapadnoj Istri izpod noguh izmiče, napustiše posve izvanjske obćine istočne Istre ostaviv na milost i nemilost svomu protivniku onu šaku Talijanaša i šarenjaka. Jedino strah pred porazom u izvanjskih obćinah zapadne Istre prinuđeno je naše protivnike, da se odreknu za sada i za uvijek istočnoga izbornoga kotara, te da se usredotoče u zapadnoj Istri, da tuj spase što se još spasiti dade. Oni svajljahu doduše sada krivnju na svoje prijatelje na Otocih, u Laburniji i u Pazinskom političkom kotaru, što su se odrekli svake izborne borbe, nu ta krivnja je samo prividna. Znali su lo i sami, da je za njih istočna Istra izgubljena za uvijek, i da će se to dogoditi čim prije i sa izvanjskim obćinami zapadne Istre, pak se povu-koše natrag utaboriv se u pojedinih obćinah zapadne Istre.

U ostalom ta njihova bojna osnovna ništa nemjenja na sjajnoj pobjedi u izvanjskih obćinah istočne Istre. Naši svjestni biraci izabraše skoro u svih obćinah jednoglasno naroune izbornike ili fiducijare, a ovi su — 169 njih — danas jednoglasno izabrali narodnoga kandidata g. Spinčića, kojega njim je preporučilo naše političko draživo i naš list.

Izbor ovaj razveseliti će radi jednostavnosti i poradi izabrane osobe ne samo H-vate i Slovence u našoj pokrajini, već i našu jednokrvnu bližnju i dalnju braću. Čin je to po sebi toli važan, da će mu biti, ako se uvaži naše prilike, malo primjera u čitavoj državi. Jednodušan skoro izbor izbornika, a jednodušan izbor zastupnika riedak je zaista primjer bilo kod kojeg naroda. Nemožemo dakle od manje, da se tomu pojavu u našem političkom životu od srca ne veselimo. Da, mi i dajemo radostnomu čuvstvu oduška te kličemo iz puna srca: Živili naši svjestni biraci i izbornici, živio narod na za-

stupnik, gosp. Vjekoslav Spinčić!

Gnjusno nasilje.

Jučer se dogodilo u Poreču tako gnjusno nasilje, da mu je teško naći para u političkom životu prosvietljenih naroda. U žuč morali bismo umakati pero, da bar približno oizgosemo infamni čin, što ga je jučer počinila talijanska stranka nad Hrvati Istre. Nu ozbiljnost samog predmeta nuka nas, do pridržimo svu moguću hladnokrvnost i da predložimo u vjernoj slici taj bezsrnami događaj.

Jučer su birale sve izvanjske obćine Istre dva zastupnika za carevinsko vijeće. O uspjehu izbora u trih istočnih kotarih govorimo na prvom mjestu. Eto kako se izbor vršio u trih zapadnih kotarih.

Okolo podna primismo iz Kopra — gdje birahu svi fiducijari onoga političkoga kotara — brzojavnu viest, da je izbor prošao u najljepšem redu i da je glasovalo fiducijara 65 za dra. Laginju a 23 za dra. Vergottina. Nešto kasnije stiže nam viest iz Vodnjana, gdje bijaše birališće za politički kotar Paļa, da je glasovalo za dra. Laginju 13 a za dra. Vergottina 29 fiducijara i da je izborna komisija protuzakonito uništila dvojicu naših fiducijara.*

Iz Poreča, gdje bijaše treće izborna mjesto izvanjskih obćina onoga kotara, nebijase dugo nikakva glasa. Odasvud obletali nas brzojavni upiti što je sa Porečom, kako ide u Poreču?

Istinu govoreći mi nismo stili ništa dobra, i to tim manje, pošto znamo iz iskustva, da su pripravnici naši politički protivnici i na najveći politički zločin samo da postignu svoju svrhu. Slutnja nije nas varala. Okolo pet sati stiže nam iz Poreča viest, da je izborna komisija uništila devet naših fiducijara, da imadu sada jednako glasa ova oba kandidata, te da će se odmah birati na novo. Sad nam je tekar pravo puknulo među očima. Sad se tekar sjetismo grozno porečkoga listića i vike službenih ljudi iz Poreča za oboružanom silom.

"L'Istria" pisala je naime u posljednjem broju na dvih mjestih, da su doduše Talijani propali kod izbora fiducijara u zapadnoj Istri, nu da nije jošte izrečena posljednja riječ. (Nov è detta ancora l'ultima parola, la quale sarà data appena mercoledì prossimo, 4. marzo.)

Gospoda su dakle u Poreču već unapried znala što će učiniti i kako će doći do većine dne 4. marča. Zasnovaše osnovu, da se jednostavno uništi toliko hrvatskih fiducijara, da bude imao talijanski kandidat većinu, i tu paklensku osnovu izvedoše usried biela dana.

Ces. kr. politički poglavar i namjestnički savjetnik g. vitez Eluschegg predvidjao je što bi moglo, ili što

će se dogoditi, pak je opetovno molio svoje predpostavljene za oboružanu pomoć. On je znao, da bi moglo doći do ljuta okršaja, ako počine talijanska gospoda kakav nezakoniti čin, pak se je hotio na vrijeme osjegurati za njihovu obranu. Poznato nam je naima i posve pouzdana izvora, da je g. Eluschegg ovdje bio i opetovno tražio od namjestništva pomoć, i to kumpaniju vojnika. Takva pomoć bijaše mu zantekana, jer se je na namjestništvo dobro znalo, da će se hrvatski fiducijari i ostalo naše pučanstvo ponašati mirno i pristojno.

Još jednu protivničku spletku moramo ovdje odkriti. U Kopru, gdje je biralo 88 fiducijara, vršio je izbor okolo podna, a u Poreču, gdje ih je biralo samo 67, biralo se do četiri sata poslije podne. Čemu toliko zavlavljenje pitat će tko god? Zavlavlilo se jednostavno stoga, da se najprije saznade za uspjeh izbora u Kopru i Vodnjanu, pak da se po tom u Poreču uništi toliko hrvatskih fiducijarah, da naš kandidat nedobije većinu glasova. I doista uništili ih — ne jednoga ili dva, već čitavih devet — bez ikakva razloga te tako dosegli jednakost glasova; urekli novi izbor i svojom spletkarijom zadobili dva glasa većine uništivši opet dva naša u Vodnjanu. To je vrlo jednostavan posao! Tom se igrom dodje veoma lahko do većine i do pobjede. Oro je ona ultima parola porečkoga listića, i zbog toga onolika vika za oružanom silom.

Mi čujemo razuzdan smjeh i divlje veselje u Poreču, Pazinu i Bujah rad tobožnje pobjede nad Hrvati-barbari i divljaci, nu i mi kažemo mirno i hladno, da nije jošte medju istarskim briganti i medju nami izrečena zadnja beseda.

+ Pop Antun Matanić.

Dne 25. februara ob 9. uri prije podne izdahnu svoju plemenitu dušu pop Antun Matanić, župnik i dekan vrbaički. Prem se je, već bi, skoro svakim trenom izčikvala grozna katastrofa, pri svem tom glas o njegovoj smrti ismenadio i teško ožalostit i svakeoga onoga, koji se ponosio biti prijateljem njegovim; iznenadit i ožalostit će teško svakeoga, koji je iola poznavao ovoga odičenoga kriespoutnika.

S njegovom preranom smrću utruu opet na vidiku našem sjajna vriedza budućeg narodne srce, uminu divni azor svake vrline i značaja.

U podpunom razcvatu muževnih sila — ta bilo mu jedva 46 godina — nadarena neobičajni duševni sposobnostmi, učena i razumna kao malo tko, dobra i ljubazna prema svakomu, značajna i čestita, požitovna i radina, a nada sve neumorna i rečna u duhovnoj pastvi i za dobrobit nevoljnog naroda svoga — eto pozva nebeski Stvorac iz ove suzne doline, da ga nagradi za njegove velike kriesposti i da nas valjda podjedno obodri i potakne, kako bi bez ovog našeg umnika mogli kročiti trestim putem, koji vodi k polućenju svršene ciljei. Pokrismo se dakle nedokučivju mudrosti i očredbi Svevišnjega!

Antun Matanić rodi se u Vrbniku 1845. 14. aprila od siromašnih roditelja. Već za

rana počela se razvijati u njem riedko duševne sposobnosti. Pačku učionu polasio u Vrbniku i Krku. Zatim do svoje 14. godine ostade kod kuće, gdje je roditeljem pomagao pri gospodarstvu, buduć oni nisu imali aradstva, da ga izškoluju. Nu božja promisa je inače odredil na našim Antunom: Njegov bivši učitelj pop Mate Volarić upoznav riedke duševne darove svoga pitomca, preporučil ga krškom biskupskom ordinarijatu, na što ga ovaj posla u kolegij Isusovaca u Loret. Ovdje ostade dvie godine sjajno napredujuć u naučih. Kadno je g. 1859. talijanska vlada zauzela Jakin (Ankonu) i uništila stare urečbe, vrati se Matanić kući. Ovdje se rečno pripravljao na ispite, da bude primljen u koje gimnaziju naše države. Položiv ove snupi u V. razred riedke gimnazije. Navrši to nauke stapi u goričko sjemenište, gdje je dovrši sjajnim uspjehom bogoslovje, te bude zaređen 13. septembra 1867. Zatim bje poslan kao kapelan i učitelj na Sušak i tu počimaju javne njegove i neustrasive borbe za narodna pmra. Oko godine 1870. bude imenovan kuratom na Koričnu, gdje on ostade do godine 1875., kadno bje izmenovan župnikom na Loparju (otok Rab). Ovdje ostade do god. 1882. Tada bude na radost svih domoljuba imenovan župnikom i dekanom u svom rodnom mjestu. U zavijcanju njegovom domu hujla tada žestoka bura stranačkih osveta, podlih strašti. Neprijateljli dično našeg hrvatskog imena zaplesali bili zvezno kolo, podigli sve svoje sile, da osvoje ovu trdjavu Hrvatsva, pa da na ruševinah njezinih podignu sgrađu pošlih svojih dušmanskih težnja. U dobar čas eto našega Matanića. On, čovjek pun raxbora i zrelog suda te izkustva, zadahnut duhom patrioitične ljubavi, postavi se uz druge prvake na branik prava i časti Hrvatsva i etado neumornom požitovnošću rečno raditi oko toga, da osujeti nečiste namjere naših nadri-kulturista, da razdražene duhove umiri i sjedini. I tako s pomoću božjom i castih svojih suboraca uspije, da se je u tužni naš dom opet uselio blagi mir, da je dušmansko žezlo gospodarstva za uvijek prelomljeno bilo, da je naša narodna stvar oživljena pobjedom procvatula krasnijim cvietom no ikad prije. Nu nije tu sustalo njegovo razlužno djelovanje. On pravi apostol naroda svoga prirodjenom si vatreneuo riedkošću znao toli u krvi, koli u društvu i na saatačih potresti srca svojih slušatelja, da marno pronu uz sve što je liepo, dobro i rodu milo. Nu nije opet on bio samo pukim vikačem, već bi primjerom prednjaciu u svemu. Tako je osobitih marom njegovao omiljelu si glagoljicu, ovaj dragocini amanet u našoj krvi, pa bi ju i svakom prilikom preporučivao osobito mladjemu svećenstvu. A da ne duljimo: svagdje i u svemu bio razborit i mudar savjetnik. Kad bi mu značivne okolnosti dopustile, laćao bi se i pera. U njegovih kratkih, nu jezgrovitih sastavkih (obično političkoga sadržaja) zrcali se njegova razbornoost i uvidjavnost, njegova snažna i uztrajna volja, njegov čelični značaj. U svakom dakle obrtu bio on čovjek dostojan svake časti, svakog uvaženja. I toga umnika neima danas više medju živima!

Pred godinu dana zahvatila i njega jadnika nesretna influenza, ostavila mu tragove, nu on ne mareć za to obavljao rečno svoje teško zvanično poslavo, kao da je posvema zdrav, a to ga je i dovelo do groba. Zadnje vrijeme opaziemo kako sve većina malakšu njegova silo; nadasmo se doista, da će ga doskora nestat izmedju živučih, ali nas sasvim tim grozno potrese viest o njegovoj smrti.

Dne 26. februara jutrom ispratismo u svečanom mnogobrojnom sprvodu, kakova Vrbnik skoro ne vidje, njegove zemke ostanke u župnu krkvu, a po izpjeranih zadužnicah iz krve na groblje sv. Ivana. Svečije suniše oč, svakomu bilo kao da

* Vidi brzojav iz Vodnjana. Op. uređ.

je izgubio jedno milokrvno srce, koje je
Fucalo za njega. I doista je naš miljenik
u čednoj odori duhovnog pastira cielej svoj
život posvetio narodu svome iz koga je
ni kao.

Njega dakle neima više! O koji teško
čutimo taj gubitak! Svagdje ga traže uznue
oči naše, svagdje nam ga treba, a nigdje
ga neima. Nigdje?! O, jest, jest! On je
gori u nebeskom naselju, gdje on moli za
narod svoj mili, koga je toli žarko ljubio!
Pa dok mi astrveni težkom bolju gledamo
u otvoreni grob, koji će kriti mrtve nje-
gove ostanke, andjeo naš dobri nosi pre-
driatel predobrostivoga Stvorca vručiu
uoobu žalestne duše naše: Oče! budi volja
Tvoja! A plemenitij i dobroj duši pre-
milog nam pokojnika udielei rajsku slavu!

DOPISI.

Oprtalj, početkom marča 1891. [Izbori
fiducijara u našoj občini]. Dne
19. pr. mj. obavili se u Oprtlju izbri
bornika, koji će birati dne 4. t. m. zastup-
nika za državni sabor.

Dočito je drugih godina i kod drugih
izbora goježio Oprtalj biralo s gradovi,
uvršteno bijše letos, da bira se izvan-
skimi občinami. Uspjeh izbora Vam je
već poznat. U svemu je došlo na biralište
usprkos oštroj boli, koja je davalu, preko
170 birača, sve zgoljnih kmetova. u do-
maćoj suknejo odjeći, izvan 15—20 ta-
lijanskih gradjanskih fičirija. Glasovalo
je 90 za talijansku a 60 za našu hrvatsku
listu, dočim se ostali vratše a da ne gla-
suju; predobše dakle Talijani većinom
od 30 glasova, pomoćju hrvatskih kmetova,
umjetno stvorenih šarenjaka. Iskrveno go-
vorče nemožeimo ovdje govoriti o pobjedi
talijanskoj, jer da ne bijše agitacije,
strahovanja sa peticijama, pritiska, pod-
mišivanja i nagovaranja sa protivničke
strane, glasovalo bi bilo za našu stranku
130 a za protivnu jedva 20 birača. Pobje-
da dakle s moralnog pogleda jest
naša — ; častna je to pobjeda — tim više
je znamenito, ako ju uzporedimo sa izbo-
rima g. 1885. kad ne bijše niti
protutalijanske stranke. 60 je
dakle birača ovaj put za nas glasovalo,
koji će svi u buduću bit toliki agitatori,
te pomoći k pobjedi, koja je sjegnara.
Sramotna je pa pobjeda talijanska; onakve
pobjede sramiti bi se morao narod, koji
drži do narodnog ponosa. Nije bo čast
pomoćju tuđih krieposti i tuđih vršina
proslaviti se. Onaj samo vojnik zaslužio,
da se ga lovornom okruni, koj svojim
vlastitim oružjem, dozvolfjenim i zak-
onitim, nipošto pako ovaj, koj sramotnim,
i prevarnim načinom oprijateljstva svlada.

Da Vam kažemo koju o pripravi tih
izbora.

Prem se je kao striela razsirila viest
o razpustu državnog sabora i o naredbi
ovih izbora i premda su c. kr. kot. gla-
varstva bez okliavanja vršile dužnost svoju,
te svojim podređenim navjestili rok, u
kojem se imadu obaviti novi izbori — te
prem su i mnoga obđ. glavarstva sva po-
trebita i šhodna učinila, da obćinari sa-
znadu za to izbor, da mogu svoju svetu
dužnost vršiti — dočim se, velim, svo to u
najboljem redu drugdje vršilo — nije svega
tuga bilo ni za liek u Oprtlju.

Obćinsko glavarstvo u Oprtlju, —
komu na čelu jest čovjek, koj nečeo da
znade za nikoga, koj hrvatskim duhom
diše — neprijatelj hrvatskog jezika — na-
stojalo je, da viest o izborima ostane što
više ugušena i tajna. Dužnost bijše obđ.
glavarstva (barem pu. davim mnenju), pra-
vednost, iskrenost, ljubav do svojih obći-
nara zahtjevaše i valjda sam zakon to
propisuje, da se puk obavješti o izborima;
puk velimo, no samo u gnjezdu Oprtlju,
već u cijeloj občini, dakle i u podobćinah,
Ždrenj, Topolovac, Gradin i
Čepić. Toga obđ. glavarstvo u Oprtlju
učinilo nije, jer nebijše u rečenih pod-
obćina oglas službeno proglašen, te time
zapriječilo pripravu sa naše strane. Listine
bijahu već u urodu izložene 3—4 dana, a
birači u Topolovu, Gradinu, Ždrenju i
Čepiću nisu niti sanjali o kakvih izborih
dok jih nisu privatno osobe na to sjetiile.
Oglas za izbore pročitalo je obćinski sluga
jedino u gnjezdu Oprtlju i to dne 4. pr.
mj. u sriedu, kad je bura davalu, kad ne
bijše žive duše blizu, tako da je kazao
sam obćinski sluga: „ank š e foš i
ta k valke dun viciu, non aveš i
niente kapf, perke ta bora por-
tava tutto via“. Da zakon stupi u
kriepost, istina je, da nije potrebno, da
se ga svakom pojedinom objavi, ali ipak
mislimo, da se nevaramo, ako uzvrdimo,
da stvar, o kojoj govorimo, mora bit ob-
javljena pred pukom, jer inače zaludo

stako propovjedanje, svaka objava. Nije
stoga nikakvo čudo, da u nedjelju dne
7. pr. mj. nisu naši niti anali za izbore.
Pošav jedan naš seljak dne 3. pr. mj. na
obđ. glavarstvo, da se popita jel stigla
kakva viest o budućim izborima, pokaza
mu obđ. glavar objavu pribitu na sidu i
tim ga odpravi. (Sliditi 6.)

Franina i Jurina

Fr. Je kupio oni bikar s Poreča čuda
Jur. Ča oni s očali?
Fr. Ma jušto on.
Jur. A, ter govore, da ni bikar, nego
duhtor; ki vrag ga je dopelja u Ra-
kalj u vrijeme izbiri?
Fr. A ča ti nisam reka, da je pošu blago
loviti.
Jur. Po moju paru, ta put neka si ta ajor
usta otare, ač u Raklju ljudi i blago
nitlu svredno.
Fr. Tako valja!
Fr. Si vidia „papu“?
Jur. A san u Vodjanu.
Fr. Ča na dan izbiri?
Jur. A da ča; va šali, kad je va papirić
vršia svoja četiri prodanca. Ter znaš,
da on nesmi falit od gospodake „ku-
mande“.
Fr. Predilo mn!
Fr. Ča biš reka, Jurino, jeli bia blago-
stovljen oni bakalaj kod boneka u
Krnici za vilju izbiri?
Jur. Bi reč, da ni, ač tu ga izrgali vod-
njanski komedijanti.
Fr. Dakle to je ta talijanska kultura?
Jur. Da vero, to je dika babe „Istrie“
u Poreču, i njezina dida Marš.
Fr. Nek jim služi na ponos!
Fr. Si čuja, Juro brate, da je neki va
Krnici posta jeneral?
Jur. A kakvi?
Fr. A ča bit ko ne drugo: „delle cause
perse“.
Jur. A tad ni tribe, da se bojimo . . .
Fr. Ne, ne, vero onakovih maškar.
Jur. Ča kunsiljaju prodanci na Puljićinu,
imaju još ča beči za kš sa se prodali?
Fr. Kunsiljaju, da oni imaju svoju volju,
kako svaži čovik.
Jur. Ma uz vojtu te imati i kušijencu, pak
po kušijenci mora se volja vladati,
kako nas uče naši pastiri.
Fr. Su mi rekli, da su odpravili kušijencu
spak, kad su se prodali; i tako viš
jim je ostala samo hudobna volja
kako u Jude, ki je više štima beči
nego Boga.
Jur. Bog nas očuvaj takvih ljudi hudobne
volje i bez kušijence, ač takovi bi
mogli svako zlo počiniti!
Fr. I oba nas jih Bog očuvaj!
Fr. Od kuda to, tako naglo?
Jur. Tamo od Premanture, pak moram
vređa dalje, da si kad jedno tovarče
kupim, aš ga trebam, da mi guoj
na njivu nosi.
Fr. Pak, ča va Premanturi si ga tražie?
Jur. Misle san, brate, da to mi ga dati
oni Premanturi, ki eebe za 2šjurnina
i još za manje prodavaju, za kakovih
10—20 šoldi; pa kad ja tamo, to me
oni pitaju valje 25 šjurnini za tovara.
Fr. Bože pomoz, ča mi je čuti! Ča ta-
kove čeljadi je va Premanturi, ka čini
više tovara, nego sebe?
Jur. Ma jušto takovih se našlo sada tamo.
I bilo to njima na čast.
Fr. Amen, po ave vike!
Fr. Va Boljune, da se nisu šarenjaki i
podrepnice gospodake mešali za izbore.
Jur. Ča bi reč; su se morda bali predobit,
kako ono zadnji put smo videli, na-
jeli su se neki naši prodanci kočča-

tega puliča i sve je onda šlo s onemi
va Boljune.
Fr. Su pak ča storili oni fiducijari va
Pazino?
Jur. Vero, ni jim lazno bilo tamo poč,
a neki su se pak u pri puti vrnuli.
Fr. Čul sam, da su sada molili i prosili,
da im se pošalje kakova kobila i
ki sold . . . .
Jur. Pak?
Fr. Odgovorili su jim gospoda, da moraju
čuda tega brižnega blaga poslat na
Poreččinu, Koperčinu i Puljićinu,
kade ih najreč peče; a od beči, da su
se jako jeste očistila.
Jur. Ča delaju sada ona, Bože prosti, go-
spoda va Boljune i drugi prodanci
okole?
Fr. Pušu va pest.

Različite viesti.

Političko društvo „Edinost“. Pred-
sjedništvo političkoga društva „Edinost“
pozivlje gg. odbornike, zamjenike i ostale
članove i prijatelje u Trstu i okolici k
sjednici, koja će se obdržavati sutra u
petak u 8 sati na večer u prostorijah
„Delalskega podpornoga društva“. Pred-
met rasprave bit će predstojeći izbor za
našu okolicu na državni sabor.

Slovenski kandidat za tričansku oko-
licu. Naše političko društvo „Edinost“
proglasilo je i preporučilo izbornikom
trećega izbornoga razreda u gradu Trstu
i izbornikom u našoj okolici poznatoga
slovenskoga rodoljuba, zemaljskega zastup-
nika i bivšega zastupnika na državnom
saboru za našu okolicu g. Ivana viteza
Nabergoja posjednika na Proseku.
Neima dvojbe, da će biti izabran taj fe-
stiči naš radoljub i previedni prijatelj na-
šega naroda i naš, nu, da bude izbor čim
dostojniji je i sjajniji, da pobiti na birališče
svatko, koji imade pravo glasa. Protivnici
rade i spletkare — tako su to ovih dana
činili njihova „krsana“ braća u Istri —
da proturaju svoga kandidata, al njim to
ne smije počti za rukom. Sve što je u
Trstu i okolici našega, sve što pošteno
čuti i radi, moralo bi se zauzeti za narod-
noga predložnika g. viteza Nabergoja.
Izbiri u Goricki. Jučer su birale iz-
vanjake obćine u susjednoj Goricki. Ljuta
bijše i tamo borba. U čisto slovenskom
dielu bijše izabran dr. Gregorčič, a u
mješovitom t. j. furiansko-slovenskom
dielu goricki proš J o r d a n. Proti prvomu
je kandidiran bivši državni zastupnik dr.
vit. Tonkli, proti drugomu liberalai od-
vjetnik dr. Lovisoni.

Izbiri u Kranjskoj. Dne 3. t. mj. iz-
brani bijahu u izvanjskih obćinah susjedne
Kranjske sliedeći zastupnici: Dr. A. Fer-
jančič, Fr. Povše, V. Pfeifer, kanonik
Klan i grof Hohenwarth. Kandidati su za
gradove gg. Poklukar za Ljubljano. Suklje
za dolnjeke gradove a dva protivna si
kandidata gg. dr. Majaron i Globočnik za
gorenske i notranjske gradove.

Agitacija i izbiri na Puljićinu. Kako
predprošlo godine za venaljski sabor u
Poreču, ispaše i ovoga puta izbiri fidu-
cijara za državni sabor u Beču, za nas
nepovojnice. Ali, ako prispodobimo izbor
fiducijara iz godine 1889. sa ovogodišnjim
izborom, moramo ipak zadovoljnim smeem
zabilježiti velik napredak, što ga je po-
gledom na izbore učinio naš još uvjek
preziran i tlačeni narod na Puljićinu.

Koliko je birača došlo godine 1889.
na biralište, ne zvečamo se pravo, ali čini
nam se, da je naša stranka nadjačana bila
tada sa oko 180 glasova. Sada je raz-
mjerje mnogo povoljnije. Dne 25. febrara
glasovalo je u svemu 507 birača. Od ovih
bilo je naših 205, protivničkih 302. Nad-
vikali su nas dakle za 97 glasova. Sva-
kako velik napredak po našu stranku za
ovo kratko razdobje. Nu ako se osvrnemo
kao nepristani sudci na jedne i druge
kolovodje agitacije i izbora; na sredstva,
kojimi se je agitacija na jednoj i drugoj
strani razmahala i vodila, pak na iste
birače, koji su rečenoga dana glasovali,
te neimamo baš uzroka žaliti naš poraz,
kako nemogu imati niti protivnici osobita
uzroka radovati se svojoj pobjedi, jer je
pobjeda s moralne strane svakako naša.
što nam moraju prisuditi i sami protivnici,
ako hoće stvar trižno sučiti. Ogdajamo
si najprije agitaciju i njezine kolovodje.
Naš kandidat, muž nekakjana značaja
i poznat široku Istru va svoga mnogozna-
čajnoga rada osobito na zemaljskom sa-
boru u Poreču, priobči na vrijeme svim
biračem zapadne Istre svoj program ili
misli o zastupniku za državni sabor. Bi-
rači u našoj okolici čitaju pomnjivo njegov

program; razumu i avraže ga. „pak odlače
govoreći: „gosp. dr. Luginja ne kupuje
ljudu, ne prodaje sebe, nečeo ni nas pro-
dati“. Sakupio se i dogovore, koje će fidu-
cijare izabrati, pak mirno na svoje posle,
da jim osvrano dan izbora. Ni se tu popi-
valo, ni se mišilo, ni obećalo, a ni se ni
pričilo. Med birači zavlada svjestno osvrje-
dočenje. To vam je sva agitacija s naše
strane. A kako protivnici?

Oni obilaze naša sela, u kojih su se
nadali kupiti ij kakovu kukavicu za Judin
novac, koga nisu nimalo štediti. Tako su
si našli osobito i Premanturi za pomoć
domaćih odmorika najveći broj ljudi, ko-
jim je više do toboknjeva „prijateljstva“ i
do kalova poderana šorinta, negoli do
vlastita poštenja i do narodne časti. Osim
Premanture našle se po nekoliko prodana-
ca i u istom Medolini i Liinjani pak u
Štinjenu, gdje je bilo samo pet naših.
Iz Peroja glasovala je kakova desetorica
sa svojim župnikom složno s nami. Evala
svjestim Perojcem! ostali su bili predanci.
Laboričani i Muntičani okrenuše ledja pro-
tvnikom osim nekoliko tovaretine gladnih
prodanaca. Na svoju radost čuli smo na
biralištu svjestne Muntičane govoriti: „ovri-
dočili smo se, da nas gospoda samo va-
raju. zato nikad više s njima“. Našlo se
prodanaca takodjer u Kavrano. Inače su
si Kavranci opoštenili svoj obraz, zatva-
rajuć vrata napastnikom i pridruživ se
mnogobrojno svjestim Valturcem i Mun-
tičanom. Dični naši Pomerci bili su svi
naši. Jedini Mate marčanac prizri si čast
i dostojanstvo prodanca. Od svih podobćina
sama Valtura ostala je čista — bez sva-
koga prodanca. U Valturi nije protivnik
niti usudio pokazati se; izkustvo bo ga
je naučilo još predprošle godine, da se
Valturci ne prodavaju. Navatio je pako
napastnik na putujućega Valturca na česti,
nudjajuć mu 50 for. Judina novca, da
njim birače, svoje suzjede, maui, što je
pošten Valturac prezirno odbio i napast-
niku ledja pokazao. Tako valja, ugledali
se i ostale podobćine u svjestno Valturce!

Tako su si protivnici našli u svemu
do 60 prodanaca ako ne i više, koji se
nisu štidiili u dan izbora svojim izdajni-
čkim glasovi ubijati glasove svoje braće,
obćemu dobru na štetu, a sebi na neizbriv-
nu sramotu!

Osobito žestoka je bila agitacija s
protivne strane u Galezanu, Šišanu i u
Fažani, koje su mjesta uz nesmanat broj
naše krvi, napućena samimi Talijanci. U
Galezanu sastale se u nedjelju 22. febrara
poznata gospoda iz Vodnjana i Pale. Te
se sazivalo ljude u krčme, gdje se točilo
i pilo, kako da je pustno vrijeme i ljude
Talanca za taljansku stranku kupovis-
zaklinjajuć jih, da za primjenu i obećanu
pleću glasuju za kandidata, koj svoja pro-
grama biračem niti priobčio nije. Navredno
opazamo, da je to samo njemu na štetu,
jer bi mu inače birači u Poreču možda
ne zadali onakav „colpo di grazia“ i to
njemu u brk. U Šišanskoj školi je neki
dr. „Keršin“ u večer pred izbiri napajao
i kupovao Šišance Taljanca, hrabreć i
bodreć jih na junačtvu. Isto se sbivalo
takodjer u Fažani. Takova je bila agita-
cija s protivne strane.

Ogdajamo si još birače.
Na našoj strani mogao si opaziti uz
ponosite, mlade posjednike, kojih vedro
lica svjedočilo je, da dobro pojme važnost
izbora, sjede i nemoćne stvare iz svih
podobćina, čak iz daleka Kavrane, kojih
za stalno nije malo truda stalo uriniti
ranim jutrom i doći na biralište, gdje su
nekoji čekali mirno i strpljivo do u samu
noć i bez svake hrane, da ovrše svoju
dužnost, pak da mladim svojim dobar
izgled ostave. Mogao si opaziti ljude or-
biljane lica, a s komadom „svakidanjega
krah“ u žepu, kojih siromašna odjeća
svjedočila je, da radoj trepe sramotno
avojde, da vole pregoriti igubitak dana ili
„žurnade“, nego da bi si okaljali poštenje
svoje Judinim izdajstvom. Glasove
takovih birača, sudimo, da bi se imalo ne
samo brojiti, nego i na tezuju jih staviti.
Premanturo vidio si pokunjene skrivati svoje
glasovnice, koje su se vidjele samo pred
izbornom komisijom. Sve njihovo ponašanje
svjedočilo nam je, da jih uznemirena sa-
vjest karu i grize, što su si ovisnili na-
čelo pečat izdajstva. Črn njim bio obraz!
Nestrpljivi Galežanci i njihovi drugovi
ostali Talijani bili su nam živi svjedoci,
da s ucnatnom iznimkom, ni s daleka ne
pojme važnost izbora, već da vrlo samo-
volju onih, koji su jih pitali, da glasuju.
Jednomu se izmaklo čak opaziti, „da bi
za plaću i onu gospoda van pobacno!“
Sve, što smo do sada zabilježili, vi-
dili i gledali smo svojima očima; čuli i
slušali smo svojima ušima, a čitajuće ob-
činstvo neka sudji koliko vriedi protivnička
pobjeda i koliko se ima čieniti naš poraz.

Radost na stečajnoj pobjedi prepaštanu...
velim srcem protivnikom; a mirnom okom
jednako za naš narod bolju neđaleku ba-
dučnost.

Jer smo pako po zakonu božjemu
dužni ljubiti sve ljude, to se konačno
podajujemo, gospodi u protivnom nam ta-
boru, koja se ne žaca isto svoje pleme
onako kvariti, poručati na uvaženje onu
poznatu: „dim se tko ogriješi, istim biti
će pedepsan“. Naši prosti i neuki kmeti
vidjeli su i osvjedočili su se, da jih Vi-
šimo varate, kako vam u ovom članku
navedena izvjava siromašnih Muntičana do-
statno svjedoči i kako su vam motivirani
kmeti činom dokazali, prijavi ovih dana
vase podno postupanje u Krnici nadležnoj
oblasti u Puli. Možda nije već daleko
ono liepo jutro, kad će to isto spoznati i
Vasi Galežanci i ostala jim po govoru
preznanja kmeti, te uviditi, da u vrijeme izbora
nam vam oni drugo, van puko i sljepo
pauđe, da s njimi kmeti — kmeto bijeto
tarete. Mudromu jedno oko dosta. Tim
svištavamo,

Puljski biraci.

Izborna crtica u Vodnjanštini. Jur-
je poznat čitateljem „N. Sl.“ sjašan
pobjeh, kojim su si izvojtali pobjedu
naši biraci dno 25. t. m. u Vodnjanu, a
dne 26. u Barbanu. Sve agitacije, sve
prijeparije, i vas gnjujni terorizam, kojim
se služila vodnjanjsko-puljska
gospoda, sve to nije bilo u stanju, da ta-
ljianski nepošteni dođu do svoje ne-
pravne pobjede. Naša sela: Barban, Filipan,
Prodol, Krnica, Pro-
stava, Rakalj, bila su skoro svaki
dan posjećena od kapuriona talijanskih,
od njihovih nemoralnih izaslanika. Tuj
se je vidilo velmože iz Vodnjana gosp.
Bartolomoru obletavati naša sela;
Bepice i isti asesor kod porečke jušte,
čelnik Ivan Clevz nije žalio truda, da se
tada na put sve do zabita Raklja. Bilo
našast tuj gospodi za njihovo krasno
spektakularje! A slavna „P. Istria“ u Po-
renu neka s debelim slovima zabilježi u
svoje čestite stupce, koji su bili ti „agi-
tatori, corruttori, mestatori,
compratori di carne umana — et
perro“ — prigodom minulih izbornih
za carevinskih vice. — Od Vodnjan-
skih pripadajućih biraca, najhrabrije
birali se jesu pošteni Roverci pred-
loženi po svomu prezastuznomu duhov-
nomu pastiru, G. Osipu Velikanju.
Milo je pak bilo viditi među njima neke
starije starce, koji nisu žalili truda, da
odju na dan izbora u Vodnjan. Slava
nam, dični Roverci, č. G. Velika-
nji, platio Bog obilato za nemorni trud
to ga uložio za vaš duševni preporod!
— Zatim držali se jesu hrabro i Fili-
panci, koji su sliedili svi stopo pošta-
ni Roverca, osim četvorice, koji su gla-
sovali sa svojim župnikom Coronica
(čestite Korenika) za talijansku stranku.
— Poštene Filipance jesu stali i Kmički
čelnari — a najimi i G. kapelan S. Se-
velić. — Prodancu iz ove obćine bilo
najviše iz Krnice, Penički, Va-
nčki i jedan iz Cukoni. Svi drugi
su oblatili svoga poštena lica, već su
oni kao jedan čovjek, glasovali za narodne
fiducijare. Evala im! — I Marcana dala
svojih biraca; ali i tamo je bilo do-
brano prodanca. Neznamo zašto se je
Bogao od glasovanja č. G. Vjek. Se-
velića: to si nezommo protumačiti; jer
on čovjek imade pravo glasa, zašto da
ne posluži pravotu, koje mu zakon
daje? Ili možda nije dužnost svakoga ka-
koga svećenika — dade svoj glas
on, koji je dobro poznat kao prvi ka-
pelnik i koji se nesrami biti sin naše svete
ćelke crkve? A koji će se stalno za-
zati i za naša kat. svećenstvo, da ga
oni u Beču protu napadanjim nadri-
realizma? — Još jedno je vredno, da
se zabilježimo. Ivan Mandušić iz
općine Mandušić iz Krnice zapričio je u
vremenu, — i poslao reči po drugoj osobi
poštenomu kmetu Zenzeviću iz
općine (obćina Karcica), da ako ne
pauđe za talijane, da će činiti njegova
našim dati izgnati iz konvika u Koprnu.
Znamo: od kuda tolika oblat Mandušić-
ov. Zar je možda on, — ili su
čelnici talijanski — glave konvika
u Koprnu? Pitamo dakle opetovano:
nijim pravom taj... terorizira naše
birne kmete? Tko mu je dao tu
oblat? Stavljamo na srce tu jedan činje-
voj našim dičnim zastupnikom, da kada
odju u Bečtoga nepozabe; jer bezobrazna
nezastot talijanskih kapuriona je već
krnja, i došla nam je već do grla. I
Barbanska obćina držala se je hrabro kao
čelnik; tako da su se gospođa iz Pule,
Vodnjana itd., brzo pobrala iz Barbana
pobjedi sobom žalostnu uspomenu, da Bar-
banci i Rakljanci suadu bez jedinog

novca... učiniti svoju sveta držav-
ljansku dužnost.

Istarski Hrvati.

Iz Brijuna nam pišu 1. februara. Kako
bi već javljeno, izabrano ovdje dne 25.
prošloga mjeseca jednoglavno šest narod-
nih fiducijara, koji će, ako Bog dade, prije
nego li budu ovi ređi ugledali svjetlo,
glasovati složno za profesora Vjek. Spin-
čića, muža čelici i mudra; muža, koji
je nikao u mlaj na Istri, u kom živo
srce bije za pošteni nam narod. Dva, vi-
čete uz sudjelovanje izbornika kotara vo-
loskoga i lošinjskoga poslati toga muža
kremenjaka u Beč, da vas ondje dostojno
zastupa. Da će to svoje poslanstvo sdušno
otrižati, jamatvom nam je njegov doša-
dašji rad u porečkom saboru i junji.
Svakom prigodom podigao je svoj glas
visoko za dobro svega našega puka istar-
skog: Prvi je sa svojima drugovima pro-
stao u Poreču u liepom jeziku naših slav-
nih djedova, u hrvatskom jeziku. Dao nam
je time uzvišeni primjer, da i mi moramo
zahtijevati, da se naš jezik rabi u obćin-
skom glavarstvu (podčestariji), u školah, su-
dovih itd.

Pozovite se dakle, što čete pomoći
ili što ste pomogli izabrati svojom brani-
teljem u carevoj priestolnici našega gosp.
Vjek. Spinčića.

Napomenuh već, da bijahu naši na-
rodni fiducijari izabrani jednoglavno, pa
to je, po mojem suda, poroljan znak po
razvitak našega narodnoga života. Kod
nas do sada radjale se pobjede kao bile
vrane; led je ovom zadnjom pobjedom
problem, a na nas kmetovih stoji sada,
da dalje gradimo, da nam nebude ovo
zodaži. Svi obćinari naše krvi valja da
stupce samo u jednu vojku i svi kao je-
dan da glasuju, bilo kod kojih izbora, za
poštene, narodne muževe. Bog vas pako
očuvao šarenjaka: to je kuloj našega
puka, izmet i sramota naša, to su podpre-
nike gospodske — daleko vam bila kuća
od njih! — Kolika radost bila je za sve
nas, videći, gdje iz svih okolnih sela hre-
naši na biralište, da složno i u ljubavi
biraju svoje fiducijare. Za našu listu pre-
dalo se tako 112 glasova. Došlo imadu, da
vrše svoju rodoljubnu i državljansku du-
žnost sieder-visoko starosti glava; budite vi
starine za izgled nekujim nebahjnic, mja-
nini obćinarom boljuskim. Osobito mnogo,
malno svi, dodjao oni biraci iz Polja,
Boruta, te Vranje. Ovi posljednji,
svi na okupu, predvođeni svojim župe-
upraviteljem G. Fr. Marčinko m, stupiše
jezački u Boljun jednom mislju, jednom
željom, ta sloga urodila je liepiim plodom.
Videći misime oni šari našo lepo uređjeno
vojku, apustili se kao večernji „pol.mita,
pol.tica“ u svoje zakutke, te ne pokazaše
se niti na biralištu. E, uzkratila im njihova
gospođa Judin novac, a brenz njega nikud
nikomu, pa eto vidimo na jednom, da se
tož „talijanska“ stranka raspala. Ne za-
cielji ju. Bože, nikada veđ!

Pozivamo se sada u vredne obćinare
boljuške najradačnijom željom, da si svi,
koji su naše gore list, pedadu brataki ruke,
pak nek bude samo jedne stado i jedan
pastir. Svih nek vodi ista želja — da ba-
demo jedinstve, a stranka, stranka sarodna.
a kao takova, da radi na čast puka i na-
šega hrvatskoga jezika. Orom pobjedom
osvjetalili smo si lice, spasili smo čast na-
rodnu, za što najtoplije zahvaljajemo čast-
noj gospodi svećenikom i drugim prvakom
ove obćine. Svima kličeimo pako: hvala i
živili!

Iz Nugle (obćina Roč) pišu nam jošte
naknadno o izboru fiducijara koliko sliedi.
U nedjelju 8. februara poka je jedan naš
prvak u obćinski uređ u Roču, da pregleda
izbornu listinu. Još prije nego li je izakao
iz ureda, raznio se glas po Roču, da Nu-
glani nešto sanuju, jer da jedan njihov
prijepistu listine. A kad je kasnije naš
čovjek iz ureda izakao navališo na njega
krnjeli i šarenjaci vikom da zar misli, da
će njega birati za zastupnika. On njim
nije ostao dužan odgovora. Uvjero se je
u obćinškom uredu, da su listine silno
izopraćene t. j. upisali su u listine sve svoje,
makar neplaćali ni novčića poreza, dočim
su izpustili naših silu boju, tako primje-
rice u jednom izpod Nugle od sedam gos-
podara, imajućih pravo glasa, unesao
samo jednoga u listine? Nedjelju pred
izborom šarali su i varali u samom Roču
čelnike, a to je trajalo sve dok se je izbor
obavio.

Na dan izbora dopeljao se ranim vlakom
poznati bogataš pak neki propali
Buzaćan te ovi i ročki krnjeli postavile
na vela vrata slavnoga Roča, da tuj
dočekaju u grad dolazeće birace, da ih
namute, podmite i podkupe. Svi se bscili
glave gladni vući na Kerkušane i Serete-

žane. Na s njima nebijaše posla. Ročko polje
bijaše osvojeno, uz krunjele. Kad su de-
lašni krnji Lupoglavci iz četirih podobćina
t. j. Lupoglav, Semić, Lesičina i Dole-
njavas okoci k njim rečeni vodnjanski bo-
gataš te njim obećivati stade ceste i vode a
groziti se svećenikom i drugim našim po-
štenjakom. Ovi odgovorivše velikomu kako
nije očekivao te glasovaše svi za naše
predložnike, osim trojice prodanaca. I G.
Fermelja učinio je što mu bijaše moguće,
da primami naše oirače obećajuć njim
čega ni sam neizma, te nudeć njim „marke“,
koje da je dieio neki Fabris, kojim se je
valjda jelo i pilo.

Na sve to nije pomoglo. Na to sko-
čišo na sve strane lovitii nove birace jer
se većina onih, koji bijahu jer u Roču nije
dala prevaniti. Mi bijazmo stalni, da ćemo
pobjediti. Glasovalo se prilicno mirno.
Kad pred konac nalozii politički komesar
oružniku, da nesimje već nikoga pustiti u
dvoranu i da će glasovati jedino oni, koji
su u dvoranu. Šarenjaci videći na konac,
da će ostati za koji glas u manjini poru-
nuše silom u dvoranu poznatoga Frka i
nekoga Matušketa, što je oružnik proti
nalogu komesara dopustio Ročki kapelan
Haček to mu spočitnu, nu komesar porjerova
oružniku, koji je utvrdio, da se nije nitko
u dvoranu poslije zabrane G. komesara
uvukao. U ostalom imade nas bar 15 stje-
deljaka, koji ćemo protivno dokazati i ako
treba za to prisieći. Uslijed te prevare pro-
pudamo za 1 glas te bijaše izabrano 5
protivničkih a 1 naš fiducijar. Poslije iz-
bora zavladao je u Roču divlje veselje,
pilo se i žderalo, kao za okladu a pijani
krnjeli, šarenjaci i prodanci derali se kao da
su poludili su naši nosioci djedovske kulture
proslavili se tim, što su napali iznenada ka-
pelana Hačka te mu rastukli zlova. Viditi
čemo što će nato sud, koji je poveo istragu.

Iz Buzeta pišu nam 4. t. m. Jutros
smo odprtili u 3 sata naše fiducijare.
Ostali su vjerni svi, premda su jih dosta
oblateli. Antonu Flegu iz Vrha su prije
nudjali for. 50, pa 150 i napokon 500 f.
nek ostane doma. Ivanu Gržaniću iz Sa-
leza su davali for. 300; Ivanu Škratnu
iz Zajerca for. 150 ili liep komad oranice,
a Grgu Vodopiji iz Ročica for. 50. Onaj
koj je imao ovoga nagovoriti bio bi dobio
također for. 50 da je uspio. Ipak njim je
ostao jalor sav njihov podli i nemoralni
trud Pa da se nemoženo ponositi sa ovak-
vimi čelik značaj! Dae Bog, da su i
drugi ostali vjerni kako orđje! —
Jačer su k nam doletili i nepoznati gosti
iz Kopa. Vidjeli smo načelnika Gobola i
dr. Šadrinija. Viećali su ovdje sa mla-
đijim biezgavim vodjmi, jer u starib, kao
što je Clarici, Agapito i Bigatto, bi reč
da ne imaju više vjere. Donesli su sobom
i težak tobolac, kojega su onako i odnesli,
ako nisu pustili slabo zaslužene dobre
ruke svojim prijateljem i nevaljalim kor-
tešom. Nepodmitljivost naših fiducijara biti
će gospodu kod paznikog političkoga
družva uvjerila, da njim ovdje već ne
niču ruže. Svojimi „mezzi leali ed onesti“
(!) kojimi se dr. Venier hrastao u glavnoj
akupštini onoga družva, ne će kod nas
ništa postići.

O izboru izbornika u Kanfanaru pišu
nam, da se je hrvatska stranka posve uz-
držala od glasovanja. Izbor vršio se je
prošloga četvrtka. Rovinjski Talijani i
Vodnjanski Krnjeli oblatili su pojedina
sela na Kanfanaršćini kao i gladni vuci.
Poznati talijanski agitator iz Vodnjana
dosio je prvi put for. 300 u Kanfanar;
taj novac podielio je među četiri uplívne
usobe, koje su tim novcem napijale, mi-
liti i kupovale čestice. Na izbor nije došlo
nijedno birac, jer je u obće zavladao u
ovoj obćini nearetno mrtvilo. Iz podobćine
Sotić došlo ih najviše glasovat, jer su to
većinom koloni G. Rismondia iz Rovinja
pak su dobili strogu zapovied, da moraju
doći glasovati za talijansku listu. Iz Ro-
vinjskog sela, gdje imade 55 oirača, gla-
sovala su samo tri prodanca. Iz sa-
mog Kanfanara glasovali su nekujoi pod
moraa a drugi za dobru platuju.

Posten čovjek nije se mogao približiti
izboru, a da mu se želudac neokrene videći
kako su šarenjačko-krnjelske prijavice onaj
nearetni narod pozivčile.

Mi držimo, da mora i oblastim u oči
pasti, što se je hrvatska stranka posve
uzdržala od izbora. Ovu obćina sačinjavaju,
osim par Krnjela, sve sami Hrvati, pak
ako se ti Hrvati uztegnu od izbora, il ako
se drugi protivnikom prodaju, to zaista
nemogu vladati u takvoj obćini zdravi od-
nošaji. Ovo je jedina obćina u šitavoj
Istri, koja nije sudjelovala kod izbora.
Ogromna većina puka prekratila je ruke,
te se reč ih u zdvojnosti predala na milost
i nemilost istarskim nepoštenjem.

Mi neodobravamo nipošto toga m-
trvila naših obćinarah, dapače ga ostro od-
sudjajemo, jer je takovo mrtvilo pogibeljno
duši i tielu. Odsudjajemo napose svjestijno
obćinare na Kanfanaršćini, koji su bacili
obćina na stran, te se posukli u zakutak
kano i slabe žene ili nemoćni starci.

U susjednoj obćini Bate došli su gla-
sovatii samo četiri biraci, te su oni izabrali
4 fiducijara i to tako, da su jedan za
drugoga glasovali! Ni u ovoj obćini ne-
razbijaaju izvjaviti obćinari t. j. Hrvati
talijanskoj gospodi račna, jer je naš puk
tuj posve zapušćen i zasemaren, bez sve-
ćenika i očiejšja. Ali što čemo, kad tako
zahtjva djedovska kultura, da mi ostanemo
na vieku u tmi i neznanstvu.

Iz Dalmacije pišu nam 3. t. m. Ovo-
godinjah ljuta zima kao da je štetonosno
djelovala i na naš javni život. Sve se kod
nas sleglo i u se poteglo. Oslabile obćenje,
prekinuo se rad, ciela priroda obumrla a
ista se mrtvilo opazala i u događajih i
u djelovanju na polju borbe naše. To je
bilo uzrokom, da vam se javljavo nisam.
Sad nas je malo probudio razpis novih
izbora, na koje je živa priprema. Talijanski
osokuljeni riečima vlade, da će ona po-
dupirati samo umjerene življe, samo one,
koji austrijsko jedinstvo i današnji rad
predpostavljaju praveditno i zakonitijm tež-
njim stroga naroda, ponudiše joj, da ona
postavi kandidate, koje ona heče, i da sa
njih radi, te da će oni svi tima dati svoj
glas, samo pod uvjetom, da so ti kandi-
dati nazivaju Talijani. Ali kako stvari
stoje u najpovoljnijem za njih slučaju,
čini se, da bi im mogao prodić cigli
jedan njihov kandidat. Medjutim oni svojim
prirodjenim šarlatanstvom vieću na sve
strane na netočnost listina i na hrvatsko
nepoštenje. Nalaze na stotine mrtvih i bez-
pravni vrštenih u izborne listine, što
poslje malo u svom glasilu oprovrgnu, ali
što ne oprovrgavaju Vaše državne no-
vine, koje pobužno sve te ludorije pre-
trikavaju, da strani svijet obmane i uzomgnu
sutra pripisati svoj poraz tim tobožnjim
zlopodarab, a ne probudjenoj hrvatskoj
sviast!

Za Srbe se glasa, da će postaviti
samoistalno svoje kandidate u nekih ko-
barih. *) Da nemoguće pobjedu talijanska
u izboru veleposjednika, možda će se spo-
razumjet hrvatska atranka sa Srbima; što
na neku nebi žilo prikorno, jer danas,
kad valja dokazati, da je Dalmacija jedino
hrvatska zemlja, nezgoda bi bila, da pro-
bije i cigli talijanaš, a osobito od vole-
prenezika, što bi se tumačilo, da sa Hr-
vati sve sami prosjaci, a sve finije stanov-
ništvo, da je talijansko.

Stranka, koja želi da naši zastupnici
radikalnije djelaju, nije postavila svoje
kandidate. Zato nebi bilo zgudno bacat
klipove pod noge sadašnjim hrvatskim
zastupnikom i tim staviti u dvojni uspjeh
izbora. Žaliti je, da se velikodušna mladost,
koja iskreno ljubi domovinu, u svom ple-
menitom zanosu oslanja na ljude, za koje
se vidi očito, da ih vodi aliepa strast i
marinja, uzroci, koje nečemo sad pro-
bitati. Ovi ju ljudi vode ne k svjetlu na-
predka, kuda je smjer stranke prava, već
put nepreglednih tmina. Ti ljudi škode
dobru glasu stranke prava; oni se njezi-
nom snagom i ugledom služe za svrhe,
koje bi reč, da nisesu baš čiste. I ako ne
odobravamo nimalo rad dosadašnjih naših
zaastupnika, imade između njima vrlo č-
stih muževe, na koje narodna volja može
i mora uplivati i značitijim pravac rada;
ali da se radi ne slaganja s njima dademo
zavesti i izrabljivati od privatne uzrinje,
koja se iz dalje motreći prečinja smjeđ-
nom, to nobi imala dopustiti hrvatska mladež.
Ona ima sad „Orvenu Hrvat-
ku“, oko koje bi se mogla skupit pod-
pomoć ju, da se proširi, i više se baviti
uzmogne našimi pitanji, što joj sad mali
prostor i velika domaća nevolja ne
dopuščaju.

Proše sedmice smo imali i diploma-
tičkih banketa. Posjednica je nazime njemačka
mornarica spljetaku luka, a njoj na čast
priredjena bje sjajna gošta, na kojoj je
načelnik G. dr. Bulat nazdravio vjer-
nom savezniku našeg vladara, careu
njemačke, zaboravljajuć sa koje strane
dolaže sve zlo, koje nas bije. Tu su da-
leko prekročene granice najstrijeg slavens-
kog gostoljublja, te nam se namiču na
pamet rieči našega Staroga, koji je
nekom zgodom kazao, da su naši gospi-
dari preplemeniti i velikodušni, koji bi
drugdje mogli radit, kad smo mi tolike
hrđe.

Dopao nam je glas o sjajnoj Valoj
) Kako se čuje i što je bilo za predsjedaji,
sklopili su Srbi kompromis sa Talijancima. U
čast im. Ured.

pobjedi, mi vam se bratski radujemo, spravljajući se i mi na međan junacki, o kojemu ću vam, nadam se, dobra glasa javiti.

Slovanska čitalnica u Trstu priredjuje u subotu dne 7. marča 1891. u vlastitih prostorijah koncert sa vrlo bogatim programom. Sudjelovati će kod koncerta gđja Glaser-Dobrowska pl. Junosza gđja Strasser-Čehova, g. Žurek, g. Macak i domaći pjevački zbor.

Izkaz darova i prinosa hrvatskom pripadničkom društvu u Beču za g. 1890. Članovi u Beču po 2 for.: Vendler Karlo, Mucnik Jakob, Eugen Barac-Repenjski, Dušan Mangier, Josip Ožbold, Bogdan Bradaska, Rudolf Wagner, Bogdan Musulin, Ante pop Katalinić, Josip Škarica, Hinko Snapp, Stjepan Miletić, dr. Franjo Zbierzechowsky, Josip Smolčić. — Darovatelji: preuzvišeni Franjo barun Filipović 20 for. Prof. Vatroslav Jsgić 5 for. Slavn. dalmatinski sabor 100 for. Slavna hrvatska komercijalna banka 20 for. Slavna osje-gurajuća zadruga „Croatia“ 15 for. Sl. požarska štedionica 10 for. Slavna varaždinska štedionica 5 for. Slavno sriemsko štedioničko ekomptno i dioničko društvo u Vukovaru 5 for. Preav. Ivka baronica Vrnicašić 10 for. Dr. Dominik Linderić 10 for. Kosta conto Vojnović 5 for. Rudolf Čičin 2 for. Ante Bajlon 1 for. — Gosp. dr. Josip Aranza sakupio u Zadru i na Rieci po 2 for.: Vieko Danilo, A. Nisetic, A. Strüll, Josip Dulić, N. Andrović, Danilo Čorak, L. P. Relja trgovac. N. Simić, Stjepan Buzolić, A. Pakjurić; po 1 for.: Don Stjepan Roglić, Marin Babić, Antun Volarić, Pero Kovačević; po 3 for.: Karlo Copani, J. pop Danilo; po 5 for.: Lovrić posjednik, Ante Bečić. Dr. Frane Danilo, Josip vič Perčić, Juraj Biankini urednik, Josip pl. Lantana, dr. Josip Marčelić, dr. Josip Aranza. — Sakupljeni milodari po Anriji Šainu na slavnu uspomenu Hrvata Mrkiće i Vodičke slope („Narodni List“ br. 95. od 6. decembra 1890.) 30 for. 20 novčića.

(Konac sledi).

Prilog. Današnjemu broju dodan je tiskani crak iz poznatog diela pokojnoga kraljevica Rudolfa: Austro-Ugarska popisa-šana i orijana.

Pobjeda bi bila, kad bi poštenje još barem u imenu obstojalo. Što se je u zapadnom dielu Iste dogodilo, to se nije još u svijetu čulo. Ured.

Brzobjavi „Naše Sloge“.

Postojna, 3. marča. Ferjančić z ogromno većino glasova prodr.

Kopar, 4. marča. Laginja 65, protivnik 23 glasa.

Vodnjau, 4. marča. Protivna komisija odbila dva naša glasa, jednog jer da je u listi za izbore izbornika unesen Anton Vitasovich iz Antonio detto Carlin, a da je u listi potvrđenoj od kapetanata, koja je danas služila izboru, izpušten „Carlin“, prem na svietu takvog imena drugog neima. Anton Siljan iz Antonio, jer da je s bratom glasovao fiducijare, a sada s izkaznicom sam.

Pošto je uništenje svojevolljno, bez ikakvog podloga, protuzakonito polak izjave komisarove, koji se odrešito tomu postupku protivio, pohitite na vladu. Laginja dobio 13, Vergot-

tiui 29. Dva naša protuzakonito uništena.

Krk, 4. marča. Za Spiničića glasovalo jednoglasno 42 izbornika.

Volosko, 4. marča. Spiničić dobio 74 glasa, a Pipp Kastelker glas.

Pazin 4. marča. Spiničić izabran sa 169 glasova.

Tolmin 4. marča. Gregoričić 188, Tonkli 73 glasov.

Poreč 5. marča. Protivni manjkali tri, naših nijedan, protivni pripušćeni svi, naših nepripušćeno deset kod prvog i drugog glasovanja. U Vodnjauu nepripušćena još dva naša kod drugog glasovanja. Samo takovim nezakonitim načinom pobjedili protivnici.

Zahvala.

Gg. srećenikom, znancem, prijateljem i drugim bogoljubnikom, koji se danas našem premilomu pokojniku, gosp. popu

Antonu Mataniću, župuniku i dekana

izkazali zadnju počast izprativ njegove zemске ostanke do posljednjeg počivališta, zahvaljujemo najsrdačnije.

Vrbnik, 26. februara 1891.

Tugujuća rodbina.

30-12 **Marijaceijske želadačne KAPLJICE**

pripravljene u ljekarni kod angjela čuvara C. Brady-a u Kromeritz (Moravska) jest staro, obće poznato sredstvo, koje okrepiljajući djeluje kod slabe želadačne probave. Pravo sa samo onda, ako se privedijene sa pelag običnom začinom zmanikom i podpisom **C. Brady**

Cijena male boce 40, velike 70 gr.

Vrst trgovac jest naznačen.

Prodavaju se u svih ljekarnah.

Navod, kako se dá racionalno hriparoviti, ostmi in izmečkih raspošija brezplačno. 1-3

A. Zenkner, Berlin 26.

Resno svarilo do vseh, ki nemajo še police

bodati glede pridobitve police, ali pa kot volio svojei družini (polica je namreč iste vrednosti kot gotov denar), posebno ugodna za zadolženo lišne posesti- niki in posestnike zemljišč, ker ob pri- liki namrečjane smrti zasili po izplačanju zavarovane glavniie zadobe posestovito neobremenično; idealna za avtopro- ručence, ker je moči brezopojno zavarovati rakonska in otroke; slednjič porabljiva za karetcjo ali depozit in pri trgovskih dru- gih v mejsahojno osiguranje.

Polica za zavarovanje na življenje je za vse slučaje najgotovjša, najvar- nejša in najboljša načinifer kapitala in in jej je dati predaost pred vsemi kr- alnicami. 19-25

Kako in s katerim načinom je najljepše dobiti to polico, pove namemo ali pisмено, povsem brezplačno in brezplačno.

Asscuranz
Ober Inspektor „Klein“
Wien, II. Ob. Donanstrasse 59; 3-5 ure.
Brezplačno pojavila v vseh hipotekarnih in zadržah osobnega kredita.

Sve strojeve za gospodarstvo i vinogradarstvo!

Plugove, brane, valjke, strojeve za sijanje, za košnju, za obračanje sena, konjsko grablje, tiskalnice za seno, mla-tilnice, strojeve za vucitbu lokomobile, triere, mlinove za čišćenje žita, strojeve za trebljenje kuruze, Hackselove strojeve za rezanje krme, mlinove za drobnu melju, strojeve za rezanje repe, mlinove za voće, tiskalnice za voće, strojeve za tiskanje grozdja i vinske tiskalnice, tiskalnice za masline, strojeve proti peronospori, strojeve za lupljenje voća, sprema za sušenje voća i povrća, vinske sisaljke, sprema za konobu, sisaljke za vodu, okrugle pile, decimalne tezulje, tezulje za blago, separatore za mlieko, dizaljke za posudje, vrtče strojeve, samostalno djelujuće tiskalnice krme, priče strojeve, strojeve za čišćenje lana itd.

Sve izvratno izvedeno. — Jamstvo, ugodni uvjeti za plaćanje, deba pokusa!

Skladišće gospodarskih i vinogradarskih strojeva

Ig. Heller, Beč

II. Fraterstrasse br. 78.

Bogato ilustrirane, od 144 stranica, cienike u njemačkom, italijanskom i slavenskom jeziku šalje se na zahtjev besplatno i franco. Sclidna zastupstva ustrajati će se posvud.

Izdavatelj i odgovorni urednik M. Mandić.

Lutritjski brojevi

Dne 21. februara	
Beč	18 23 37 77 29
Grac	65 7 49 11 67
Temelvar	63 56 53 59 45
Innsbruck	83 34 43 11 20

Dne 22. februara:

Brno	61 73 32 39 9
------	---------------

Put u Ameriku

ZA
**NEW-YORK, CHICAGO,
SAN FRANCISCO,
I OSTALE GRADOVE NORD AMERIKE
BUENOS-AYRES,
MONTEVIDEO I ROSARIO
DI SANTA FE.**

Izdaja direktne biljete

Mate Šverljuga Vinko Šverljuga
FIGURE FUZINE

Mate Pollich

TRST Piazza Negozianti br. 2. 19-53

Krasno uzorke za privatno naruciteljevo 30-5

bačava i franske.

Jošte navedjene knjige uzoraka za krojače nefrankirano i uz ulozak od 20 for., koji će se nakon ovršene naručbe vraćati.

Tvari za odjela.

Peravian i Doshing za visoko srećnosivo; propisane stvari za crk. činovničke uniforme; za veterane, vatrogasce, sokolake, litva; sukno za biljard i igranje stolove, loden i nepromočne loračke kapute, stvari koje su pre- Plaid za putnike od 4-14 ind.

Tko želi kupiti jeftinije, poštene, trajne, čisto i razno sukno stvari navedene jeftinije cijene, štano ih posudu odijela, to jedin podrobn krojačke troškove, neka se obrati na

IV. Štikarofsky-a u Brnu.

Veliko skladište sukna Austro-Ugarsko. U svojem stalnom skladištu u vrednosti od 7/2 milijuna for. A. v. to u mojoj svjetskoj poslovanici jest najpljivije, da preostane mnogo odrezaka; svaki razumno misleći čovjek mora sam vidjeti, da se od tako malenih ostataka i odrezaka nemoguće poslati uzorke jer nebi uz koja stotina naručala uzorak u kratko mlišta preostalo, to je ono usljed toga prava alleparija, kad tvrde se suknom objelodanjanje uzorke odrezaka i ostataka, to su u takvih slučajevih odrezci uzoraka od komada, nipošto od ostataka; nakane takovog postupanja jesu bjelodane.

Odrezci, koji se neopozivno, zamjenjuju se i se po- vraći novac. Kad naručje treba savesti bolju dječju i čistu.

Posiljke jednino uz poštarsko posrežje preko 10 for. frunka. 3-24

Dopisnje u njemačkom, italijanskom, frunkom, poljskom, italijanskom i francuzkom jeziku.

J. PSERHOFERA

Ijekarna u Beču, Singerstrasse broj 15.

zum goldenen Reichsapfel.
Kričistilne krogiljice, nekada imenovane univerzalne krogiljice, poznate kod do- maće sredstvo proti zabasjanju.

Jedna škatljića z 15 krogiljicami stane 21 kr., jedan zavitek šestih škatljića 1 gld. 5 kr., pri nefrankovani pošljari po povrtju 1 gld. 10 kr.

Ako se denar naprej pošlje, ni treba plaćati porto, in stane: 1 zavitek krogiljice 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitka 3 gld. 35 kr.; 4 zavitka 4 gld. 40 kr., 5 zavitkov 5 gld. 20 kr., 10 zavitkov 9 gld. 20 kr. (Manj, kot jedan zavitek se ne pošilja).

Prosimo, da se izrečno zahteva

„J. Pserhoferjeve kričistilne krogiljice“

in paziti je, da ima pokrov vake škatljiće isti podpis J. Pserhofer in rdećih pismenih, ka- terega je videti na navodila za porabo.

Balzam za ozeblina J. Pserhoferja 1 posodca 40 kr., prosto poštino 65 kr.

Trpotčev sok, 1 steklenica 50 kr.

Amerikansko mazilo za trganje 1 posodica 1 gld. 20 kr.

Prah proti potanju nog, škatljića 50 kr., poštino prosto 75 kr.

Balzam za goltanee, 1 steklenica 40 kr., poštino prosto 65 kr.

Življenska esenea (Praške kapljice) stekleničica 22 kr

Angležki čudežni balzam, steklenica 50 kr.

Pijakerski prašek, 1 škatljića 35 kr., poštino prosto 60 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešajo rast las, škatljića 3 gld.

Univerzalni plašter prof. Stuedela, posodica 60 kr., poštino prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bullricha, izvratno domaće sredstvo proti posledicam slabe probave, 1 zavitek i gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še druge farmaceutične specialitete, ki se bilo po vseh avstrijskih časopisih oznanjena. 11-12

Raspodiljanja po pošti vrše se točno, a treba je denar poprej doposlati; večja naručila tudi po poštnem povrtju.

Pri dopodiljavi denarja po poštnem nakaznici, stane porto dosti manj kakor po povrtju. 12-12

Unio catholica

zaved za uzajemno osjeguranje Skoda, u Beču (I. Bäckerstrasse 14) dozvoljena ministarskom naredbom od dne 28. februara 1889.

Z-vod osjegurava:

Pokretan i nepokretan posjed protiv škodan od požara, strice i eksplozije. Za takovo osje- guranje jamče uzajemno prvi uzajemno osjeguravajući zavodi, koji su članovi dielbenog društva uzajamnih osjeguravajućih društva. Ujedno saveza sa uzajemno osjeguravajućimi zavodi može „UNIO“ poduzeti osjeguranja u najvećoj vrednosti. Te daje na temelju toga saveza osjeguranje najvrće jamstvo i sigurnost Svakogodišnjih višak razdieliti će se medju osjegurane.

Ovaj zavod ured je takodjer novu do sada nepoznatu struku osjeguranje t. j.: Osjeguranje crkvenih zvonara protiv različitih ili razpakivanja. U ovu struku spadaju ono škoda, kojih nisu posljedice požari, već koji nastaju usljed bilo kojih drugih razloga. K. medjelovanja kad te nove osjegurateljne struke pozvani su ponajprije gg. crkveni predstojnici.

Posreduje „UNIO“ takodjer kod prvih uzajamnih osjeguravajućih društva:

osjeguranje na život i proti nezgodam.

U posla osjeguranja neka se izvodi obimstvo obratiti na glavno zastupstvo u Trstu ili na pojedice njegove zastupnike koji će biti imenovani u gradovih i obćinah. Zastupstvo u pakrajni izručiti se postitima i povrdzanim osobam, koje neka se ustmeno ili pisameno obrate na nepisamno glavno zastupstvo.

TRST, mjeseca julija 1890.

Glavno zastupstvo zavoda „UNIO CATHOLICA“ u Trstu

za Primorje (Istra, Trst i Gorica) i Dalmaciju.

M. MANDIĆ.

Tiskara Olesac.